

Совет школаның чаа-чаа чедишкннери дээш

Даарта—сентябрьның 1-зи миллион-миллион совет школачыларының, оларның ада-иелериниң болгаш бүгү башкыларының байырладдыг хуну. Бистинь областың школалары, Совет Эвилелининь өске бүгү республикаларының, крайларының болгаш областарының хамык школалары-биле бир денге боттарының эжитктерин база катап аждадып, ынчангаш чаа, 1952—1953 өөредилге чылын эгелээр.

Коммунистг партианың, Совет чазактын, база боттарының эң чоок өнүү болгаш адазы эш Сталинның хун-бүрүдеги ада өзунун сагыш салышкыны-биле бүргетирген совет школачыларының чүректери даарта кайгамчыктыг өөрүшкү-биле катап долдунуп, «...Кадык чурттаарың, өөредилгеге, күш-ажылга болгаш хөй-ниитиниң амьдыралыңа чедишкнннериң болурун пионерлерге болгаш школачыларга күзедим. Пионерлер болгаш школачыларын пионер организациязы шыныч ленинчилер, бистин улуг Төрээн чуртувуска бердинген оолдар кылдыр моон сонгаар-даа кижизитсин»—дээн улуг баштыкчының сорук кирикчи сөстөрүн тергини эки өөредилге, бедик сагылга-чурум-биле бадтыкадыр дээш өөренип кирерлер.

Баштыкчының ол кайгамчыктыг сөстөрү-биле сорук киригинин совет школа, ооң хөй саныг башкылары улам чаарты деритинген, каас-шын класс-тарга уругларын ээлдээ-биле уткуп, бодунга солун, өөрүшкүлүг амьдыралды шак ынчаар эгелээр. Ол ындыг байырладдыг хунге уткуштур бистинь областың школаларының хөй кезин бүгү-ниитиниң идеякелги киржилгезин-биле ажыл-ишчи, хынамчалыг дөгөримчени кылып шыдаан.

Область школаларында башкыларының хөй нуруузу чайгы курстуг хемчеглерин эрттип, политиктиг билин, ажил-мергежилни байыдып, ылангыя И. В. Сталинның дыл эртемниң дугайында генийлиг ажылынга, биология эртемнериниң талазы-биле И. В. Мичурин болгаш И. П. Павлов оларның өөредилге холбашкан теоретиктиг айтырыгларга лекция, илеткелдеринь номчулганы дыйнап, практиктик кичээлдерин эртенер. Районнар аайы-биле чап-чаа болуп эрткилээн август чөвүлел хуралдарына башкылар школаларның эрткен өөредилге чылында ажылынын анализин үндүрүп, ажил дуржулгазын солушпушаан, өөредилге-кижизидилгелиг ажылды чедишкнннериң шийтирлээриниң оруктарын айтып шийтирлээнер. Бо чылын область школаларына ажылдары-биле Совет Эвилелинин дээди өөредилге черлерин доосулаан 300 чыгам башкылар чедип кээп, тус-тус ажылдар черлеринче айтанып үнгүлээ.

Ооң-биле чертелештер, областың элээн чамдык школаларына чаа өөредилге чылынын белеткели кошкак чорутунганы демдеглээр керек. Школаларның чаа өөредилге чылынга уткуштур белеткел ажылын ВКП(б)-нин чамдык райкомнары, райкүүс-комнар, оларның улус өөредилге килдистерини шоолуг кереккел албайн, аңаа боттуг удуртулганы хандырбайн, ажылчы чоңуу школа, интернаттарның тудуг, септелгелерин дүргедеринче эки мобилизаставайн келгени-биле элээн чамдык школалар өөредилге чылынга четпес белеткелдиг ужуражып турар. Чижээ, Бий-Хемниң Устүү-Тарлаг, Ленинка, Тес-Хемниң V. Шынаа, Улуг-Хемниң Чааты, Эжжи болгаш областың өске-даа элээн хөй школаларының белеткели шынар чок чорутунган.

Мынчангаш школа бүрүзүңгө өөредилге чылынын организациястыг эгелээшкннин, школа назымдыг бүгү уругларын өөредилгеге бүрүнү-биле хаара тударын хандырары-биле чергелештир, белеткели чедир кылдынмаан школаларга бүгү-ниитиниң массалаг воскресниктерин организациястап тургаш, оларның өйдүг байдалга ажылдап эгелээр чоруун чоокку хуннерде чедип алыры—областың партия, совет, хөй-ниити организацияларының, улус өөредилге органныларының, бүгү башкыларының болгаш ада-иелериниң амгы чутула сорулгаларының бирээш кылдыр саназа чогуур.

Өөредилгениң баштайгы хуннеринден эгелээш-ле школаларның бүгү класстарына, интернаттарның өрээлдерингө өөредилгениң база чуртталганың эргежок чутула бүгү байдалдарын улам таарымчалык-биле тургузар. Ол ышкаш улус өөредилге органны, тус-тус школалар удурткучулары башкыларның ажылында контрольдү амьдыгааштан эгелеп боттандырбышаан, школаларның бөлүк аайы-биле башкыларның методтуг катыжымышкынарын тургускулааш, оларга практиктиг дузаламчынык доктаамал көргүзөр керек. Школаларының ажил, өөредилгезингө хөй-ниитиниң, ылангыя ада-иелериниң идеякелги киржилгезин чедип алыры-биле школа бурзуаңге ада-иелериниң комитеттерин дарый тургускулааш, оларны боттуг, шын удуртулга-биле хандырар.

Оон ыңай уругларның коммунистг кижизидилгезингө шийтирлиг ролду ойназа чогуур комсомол, пионер, өөреникчилер организацияларының ажылын баштайгы хуннерден эгелеп идеякелжилдер. Интернаттарга чурттаар уругларның материалдыг хандырлыгын чөп тургузуп, ооң үзүктелишкннин долдурбазы-биле садыг, улус өөредилге органнына мурнунга негелдени шыгырадыр. Башкы кадрларын материалдыг амьдыралынче кол кичээниги салып, оларны большевикчи сагыш салышкыны-биле бүргээр керек.

Күрүне мурнунга хүлээлгезин күүсеткен

Чаа-Хөл районун колхозтары болгаш арат ажил-агыйлары эш Сталинга чоруткан чагага алган хүлээлгелерин күүсетпишаан, тараа белеткелдериниң күрүне планын август 29-та 102 хуу, оон иштинде аш-чемниң кол культуразы—кызылгасты 116 хуу күүсеткен. МТС-тин ажилдап бергени дээш ты-выскан сөттөр өзүгаар күрүнеге тараа дужаалганы үргүлчүлөп турар.

ВКП(б)-нин XIX съездинге алдар кылдыр

Совет шахтёрларның күш-ажылчы чедишкнннери

ДОНБАССТЫҢ ШАХТЁРЛАРЫНЫҢ СӨЗҮ

СТАЛИНО. Кара металлургияга хереглээр бедик шынарлыг кокстуг хөмүр дашты казып үндүрүп турар «Буденновуголь» трестин «Ново-Мушкетово» шахтазының дагжылары областың шахтёрларының социалистг чарыжында мурнакчы черни ээлеп турарлар. «Донбасс» деп комбайны ажылдап тургаш, олар хөмүр даш казып алышкынын дайын мурнунуң деннелинде чин чартык катап ажырган болгаш ажылчын бүрүзүнү күш-ажылчыны бөдүрүкчүлүүн ийи катап бедиктен. Мурнакчы коллективке ВЦСПС-тин болгаш Хөмүр даш үлетпүрүнүн Министрствозунуң шилчиер Кызыл тугун тыыскаан.

ВКП(б)-нин XIX съездин чылдыр дугайында дыналыг дагжыларны политиктиг болгаш бөдүрүлгези чаа көдүрүшкүнчө кыйгырган. Комбайннарның болгаш электровозтарның чолаачылары, хөмүр даш чүдүрер машиналарның машинистери партианың XIX съездин чылдырларына хамаарышкан материалдарны улуг сонургал-гал-биле өөренип турар болгаш социалистг чаа хүлээлгелерини ап турарлар. Коммунистг мурнуку одуругда чоруп турарлар. «Донбасс» комбайның машинизи, Социалистг Күш-ажылдык Маадыры Голубтуң бригадазы чангыс ээлчегде хөмүр-

даштын черде кадынын 125 метр дурттуг чериниң бүгү ажылын бүрүн кылып доозарын шахтада бир-ле дугаарында кылган. Ол бригада август 21-де 220 тонна хөмүрнү казып үндүргөш, ажылдап кылар нормазын барык ийи катап ажыр күүсеткен. Чанында участка коммунист Русановтуң комбайн бригаданың каскан бүгү хөмүрүнү үш тонна бүрүзүнү 1 тонназы пландан ажыр санга кирип турар. Август 21-де «Ново-Мушкетово» шахтаның шахтёрлары чыл эгезинден бээр программадан ажыр берген 18-ки муң тонна хөмүрнү чүдүрүп чорутканнар. (СЭТА).

Дагжыларның амьдыралы улам чаагайжып турар

Совет шахтёрларның материалдыг чаагай чоруу чыл бүрүдө эки-жип турар. Хөмүр даш бассейни-ринде язы-бүрү барааның талазы-биле дүрген өзүп турар негелде хереглелдери ол дугайын херечилеп турар.

СЭТА-нын корреспондентизиниң медээлел турары болза, Хөмүр даш үлетпүрүнүн Министрствозунуң ажылчын хандырлыгынның кол эргелинде магазинер бо чылдың чеди айларының дургузунда эрткен чылдың ол-ла үезинге болааргы оон 270 миллион рубль хөй язы-бүгү

барааннарны саткан. Радиоприм-никтер, велосипедтер, патефоннар, даараның машиналар хереглели Сүдүн чартык—ийи катап улгаткан. Шахтар, дүктөн кылган кылыглар, хевистер, алгандан кылган кылыглар селдери дыка улгаткан.

Шахтёрларны болгаш оларның өгбүлдерин хандырары-биле бо чылың 200 ажыг магазинерин, столы-вааялары ажиткан. Ам бо үезде шахтёржу хоорайларда болгаш суурларда 3 муң чыгыш аш-чем садыглары ажылдап турар. Складтар, ба-залар, магазинер дүрген үрелир

аш-чем чүдүрүп шыгжап салыр соок чердерлиг.

Шахтёрнун хунун таварыштыр хөмүр даш районнарынче барааннар сөөртүлгези канчаар-даа аажок улгаткан. Байырдал хунунгө таварыштыр тускай байырдалдыг кылдыр каастап кылган хөй саныг кондир кылыглары, дээди сорттун дүктөн кылган пөс аймаан, радиоприм-никтерни чоруткаа. Уралдык, Куз-басстың дагжыларына чаа өчмис чүдүрүп чедирип берген. (СЭТА).

Уралдың бөдүрүлгелеринде

ЧЕЛЯБИНСК. «Челябинуголь» трестин № 7 шахтазының дагжылары август 23-те сес айларың оонаал-дазынын сөөлгү чүс-чүс тонна хөмүр дажин бергенер. Ол болза, сес айларың планын хуусаа бетинде күүсеткенниң талазы-биле Челябинск бассейниниң 11 дугаар шахтазы болуп турар. ВКП(б)-нин XIX съездин чыл-

дырарының дугайында мелээ Мурнуу Уралдың бөдүрүлгелеринде канчаар-даа аажок күш-ажылчы көдүрүшкүнчелерин хайныктырып үндүргөн. Челябинскинин заводу хун-бүрүдө пландан ажыр шобуну болгаш канын эзилдирип турар. Сталевар Алексей Трушин хун-бүрүдө дүрген эзилдиргелерин берип турар. Съездиге алдар кылдыр ол

800 тонна канын эзилдирер деп шийтирлеп алган.

Бо хуннерде Челябинскинин хоо-лай кылыкчылары, Кусаның маши-на тудугчулары, Мурнуу Уралдың өске-даа хөй бөдүрүлгелери продук-циянын оонаалдазына немелде кыл-дыр продукцияларны бөдүрүп үн-дүрүп турар. (СЭТА).

КОЛХОЗЧУЛААРНЫҢ КҮШ-АЖЫЛЧЫ КӨДҮРЛҮҮШКҮНҮ

Чаа хүлээлгелер

КЫЗЫЛ-МАЖАЛЫК. (Телефон-биле). Барың-Хемчик районун Хөндөледеге Ворошилов аттыг колхоз бо чылын тараа культуралары-ның га бүрүзүндө 18—20 центнер ортумак дүжүттү ап турар. ВКП(б)-нин XIX съездингеге уткуштур тараажыларының күш-ажылчы көдүрүшкүнү улам-на калбарып турар.

Август 25-ке чедир колхоз күрүне-ге 320 центнер тарааны дужааган. Кызыл-Мажалыктын тараа хүлээп алыр пунктузунда 150 центнерни кургадып турар. Комбайн эш Такаков хунде 8 ганын дүжүдүп ажаап алыр нормазын 11 га чедир күүседип турар.

ВКП(б) Төп Комитетиниң дынна-дын танышкан 80 ажыг кижичи кир-

жикчилег хуралга сес ап чүве чу-гаалааннар тодаргай хүлээлгени алган.

Эш Ак-кыс бодунуң участогунда арбайын га бүрүзүндө 20—23 центнери, а кызылгасты га бүрүзүндө 21—25 центнер алырын чугаалавы-шаан, дүжүт алышкынын сентябрь 1-де бүрүн доозарын хүлээнген. Ол ышкаш мал фермазынын эргелекчи эш Сүүр-оол ситен белеткээр планын сентябрь 15 бетинде күүсе-дирин демдеглээн.

Дүжүт ажаап алышкынын, ылаң-кы күрүнеге тараа дужаарын кыска үеде доозар, урезин уруушкунун база тудуг планын съездиге белек кылдыр сентябрь 15-те бүрүн күүсе-дирин ниити хуралдан хүлээнген.

Баштайгы хуннерде

ТУРАН. (Телефон-биле). Бий-Хем районун ажылчы чоңнары бо чылын чаагай дүжүттү өстүрүп үндүргөн. Тарааны кыска хуусаада чидирг чокка ажаап алырына «Өөк» совхоз болгаш районунуң колхозтары белеткелди эки чорутканнар.

Район август 20-ден эгелеп дүжүт ажаап алышкынын кирген. Бо ажылда «Кызыл тараачын» колхоз районда мурнакчы колхоз болуп, август 28-ке чедир күрүне складынче 100 тонна тарааны кирген. Туранда тараа хүлээп алыр пункту-да «Победа» колхозтан 3 тонна тараа база кургатынып турар.

Өөредилге чылының эгелээриниң мурнуу чарыында

АШХАБАД. Ашхабадтың Ленин-ский районунуң өөреникчилери чаа өөредилге чылынга кайгамчыктыг белеткери алган. Оолдарның № 15 ортумак школаның ийи кыт бажынынын тудуушкуну чоокта чаа доозулган.

Туркменианың бүгү школаларында кичээлдер эгелээринге белеткелдер чоруп турар. Чеди чүс чыгыш школалар ам өөреникчилерни хүлээп алырына белен, дөрт чүс школаларда септелге ажылы дооступ турар. Школаларың библиотекалары чаа номнар-биле четчетинип турар. Башкыларың чүс-чүс бажыңнары эки септетинген.

Бо чылын бирги класска 27,5 муң школачылар хүлээп алдынар. Республиканың бүгү школаларына эрткен чылдагызындан 22 муңдан хөй өөреникчилер өөренир.

Кара-Кумда одарларда туруп турар колхозтарның болгаш совхоз-тарның кадарчыларының уругларын-га интернаттарны школаларга органи-зациястап турар.

Педагогика коллективни хөй саныг немелдени алган. Школаларга

бо чылын бир муң ажыг аныяк баш-кылар ажылдаар.

ЧЕРНОВЦЫ. Областың хоорай-ларынды болгаш суурларынды бүгү 546 школалары чаа өөредилге чы-лынга эки белеткенген. Бажына-рын септелгезин дооскан, оттулар чүдүлү бүрүнү-биле школа чанында экжеп алган. Школалар көргүзүг ма-териалдары-биле болгаш херекел-дер-биле четче хандырттыган. Би-блиотекаларның литератураларына болгаш көргүзүг материалдарына безин чартык миллион ажыг рубльди чарыгданы.

Областа болгаш Черновцы хоорай-да 1700 кижичи чурттаар 60 интер-наттарны организациястаан. Бо чылын Буковинага ажылчаны бол-гаш көдээ аныяктарның 120 шко-лалары ажылдаар.

КУРГАН. Областың хоорай-ларында болгаш суурларында өөредил-ге чылының эгелээрингө сөөлгү бел-еткел ажылы чоруп турар.

Сентябрь бирде Белозерск, Усть-Уйск, Петуховский, Мишкинский районнарга чаа ортумак школалар

ажытынар. Курганда болгаш Аль-менево суурда ийи ортумак школа-ларның тудуу доозулган.

Суурлар школачыларына 62 интер-наттарны тудуп тургускан бол-гаш дерип кылган. Бүгү школа-лар оттулар чүдүлдер-биле хандыр-тынган.

Чурттуң институттарында бол-гаш педагогика училищелеринден областа бир муң ажыг аныяк баш-кылар чедип келген.

КАМЕНСК-УРАЛСК (Сверд-ловск областа). Октябрының Улуг революцияныга чедир дөрт хуура-е турган, ынчалза-даа чангыс-даа ортумак школа турбаан ол хоорайда ам 45 школалар бар, оон иштинде 28 чыл чыл болгаш ортумак школа-лар бар.

Чүгүле бо чылын беш чаа шко-лаларны тудуп тургускан, оларның бирээзи чеди чыл школаны болуп турар. Сентябрь бирде хоорайның школаларының делгем, чырык класстарына 16 муң хире уруглар кээп өөренип эгелээр.

(СЭТА).

СОВЕТ ШАХТЁРЛАРЫНЫҢ КҮШ-АЖЫЛЧЫ ШЫЛГАРАЛЫ

Бо хун бистин чуртувус коммунистг ийитилел-дин идеякелги тургузукчуларының бир отряды— совет дагжыларның күш-ажылчы шылгаралын дем-деглешшаан, шахтёрнун хунун байырлап турар.

Бо чылын шахтёр хунунун байырлалы болза бистин партиявыстыг, бистин Төрээн чуртувустун амьдыралында төөгүдүг болушкуну болур бистин төрээн коммунистг партиявыстыг XIX съездин чылдыр дугайында ВКП(б) ТК-ның доктаалы бүгү чуртка тарап дынналган, съездиге күш-ажыл-чы белек-биле ужуражырының патриотчу көдүр-лүүшкүннери хайныгып турар үеде демдеглетинип турар.

Шахтёр хунунун байырлалы болза, бистин Совет күрүневисте күш-ажылдын хөй-ниити ужур-дуза-лыын, оңу бисте бедни-биле үнелеп көрүп турарын чаа күш-биле тодаргайлап көргүзүп турар. Ол дугайында эш Сталинның чугаалап турары болза: «Мында күш-ажылчы кижичи хүндүткеде. Мында, ол мөлчүкчүлөргө эвес, харын бодунга, бодунуң агы-зынга, ниитилениңге ажылдап турар. Маана күш-ажылчы кижичи бодун черде кадынган болгаш чаас-каныгырай кылдыр бодап болбас. Харын деаир, бисте күш-ажылчы кижичи бодун бодунуң чуртувун хостуг хамаатызы, бир язынын ниитиле ажал-дакчызы кылдыр бодап турар. Бир эвес ол эки ажылдап, ниитилеге берип шыдаар чүевезин берип турар болза,—ол дээрге, күш-ажылдың маадыры-дыр, оңу алдар шыккан».

Совет шахтёрлар болза, коммунистг тургузуш-кунуң эң чутула участогунун бирээинде туржуп турарлар. 1946 чылдың февраль 9-та эш Сталин коммунистг партиянын элээн узун хуусаада чорудар ажыдарының планинын тодаргайлап айты-пышаан, Совет Эвилелинге хөмүр тыыжын чылда 500 миллион тонна чедирип турарын айткан.

Дайын сөөлүндөниң сталинчы беш чылда совет шахтёрлар улуг чедишкнннерин болган. Хөмүр даш үлетпүрү дайын мурнунун деннелин 1950 чыл-да-ла 57 хуу ажырган болгаш беш чыл планын база ажыр күүсеткен. Бо чылын СССР-ниң Хөмүр даш үлетпүрүнүн Министрствозу ийи-ги кварталдын планын 100,8 хуу күүсеткен бол-гаш бистин хөмүр даш үлетпүрүс шахтёр хунунге, база коммунистг партияның XIX съездингө күш-ажылчы чедишкнннери-биле ужуражырының соци-алистг чарыжын калбартып турар.

Бистин областың аныяк хөмүр даш үлетпүрү коммунистг партиянын болгаш совет чазактын хун-бүрүдө көргүзүп турар дузаламчызының ачы-зында бодунуң ажылынга чаа-чаа чедишкнннерин чедип ап турар. 1951 чылда хөмүр даш тыыжының планы 110 хуу күүсетинген. 1952 чылдың август 18-те Ээрбектин хөмүр даш шахтазы хөмүр тыы-жынын планын 106 хуу, хөмүрнү үндүр сөөртүрүнү чыл планын 71 хуу күүсеткен. Күш-ажылдың бөдү-рүкчүлүү элээн бөдөөн болгаш бөдүргөн продук-цияны бот-өртөөн 4 хуу чийеткен. Хөмүр даш шахтазына механизацияны кол ажылдарга 50 хууну шийгээдип алырын чедип алган.

Шахтёр хунунге уткуштур чоруткан социалистг чарыштың калбарышкыны-биле стажировчулар болгаш мурнакчыларның одуруу улам-на өзүп турар.

Областың хөмүр даш үлетпүрүнүн мурнууда ды-ка улуг сорулгалар тургустунуп турар. Ам сорулга болза, шахтёр хунунге алдар болдурган күш-ажыл-чы чедишкнннери улам-на быжыглары болгаш чаа-чаа чедишкнннерин чедип алыры болур. Үлет-пүргө эң эки шынарлыг, четчир саныг хөмүрнү бээр шахтёрларның хүндүлүг сорулгазы. Областың бөдүрүлгелери чурттуң одалга үлетпүрүнүн эки ажылынын түннелинде бөдүрүлгө ажылдарына ниити көдүрүшкүнү чедип ап шыдаар дээрзин бистин шахтёрларывыс билер ужурулуг.

Хөмүр даш тыыжының ажылын экижидеринге чутула хемчеглерин бирээзи болза, хөй күш үнер ажылдарны механизастаары, оон-биле күш-ажыл-дын бөдүрүкчүлүүн бедилдерин, продукциянын бот-өртөөн чийгедерин болгаш оон шынарын экижиде-рин чедип алыры болур. Ол хемчеглерин ап чорут-канындан ажылчыннарның ажылынын байдалы улам-на экижиер болгаш күш-ажылчы кижичи дугай-ында сагыш салышкын херек кырында боттаныр.

1951—1955 чылдарда СССР-нин хөгжүлдээниң беш чыл планының талазы-биле XIX съездиниң ди-рективаларынын төлөвилелинде айткан улуг со-рулгаларны күүседеринче утланган социалистг чарышты улам-на күштүү-биле калбартып чоруда-ры тергин чутула сорулга болуп турар. Оңу бис-тин ажил-агыйжы удурткучуларывыс, партия, ком-сомол болгаш профэвилел организацияларывыс баштап чорудар ужурулуг.

Совет шахтёрлар болза Төрээн чуртунуң чал-бышыгы патриоттары, олар бодунуң партияныга, чазаанга болгаш баштыкчызы эш Сталинга бер-динген, күш-ажылчы алдарга бүргеткен кайгамчык эрес ажил-ишчилер. Олар коммунистг ийитилел-дин тиңделгези дээш демиселге боттарының шыла-рангай күш-ажылчы салышкынарын моон сон-гаар-даа кирирлер.

Горловканың шахтёрлары сес айларының планын күүсеткен

ГОРЛОВКА. «Горловскуголь» трестиниң дагжы-лары хөмүр даш казарының талазы-биле сес айлар-ның программаның Сталин областа бир дугаар бо-луп, август 27-де күүсеткенер.

Графиктин ажылыч шилчиткен 25 уургайларын иштинде 21-ри ажылдарын долу планын хунунче күүседип турар. Оон ачызында шахтёр бүрүзү-нүн ажылынын бөдүрүкчүлүү планын оонаалган 3 хуу ажып турар. Оттулар чүдүлүг бот-өртөөн чий-геткенинде 4 миллион рубльди пландан дашкаар камналгага алган.

(СЭТА).

Үлетпүрге болгаш чоннун хереглелдеринге хөмүр дашты улам хөйүнү берээл!

Шахтёр Хүнүнгө белээвис

Дагжыларнын байырлары—шахтёр хүнүгө чедишкенин ужуражыр дээш бистин Эрбек шахтазында партия организациязы социалистик чарышты улам-на калбарган. Бүдүрүлгө программанын күсселдези дээш демиселдин мурнуку одуруунда коммунистер болгаш комсомолчулар баштап ажилдап турарлар.

Партия эге организациязы бодунун амык хуралына шахтанын кол инженери эш Мелиховтун бүдүрүлгө программанын күсселдери болгаш айыл болдурбастан техниканын шын ажылаарынын дугайында илеткелин, ол ышкаш даг мастери эш Шаринин ээлчеглиг ажилдын үлүг-нормазын күсселдеринин аргаларынын дугайында илеткелин дыйнаан болгаш ал чорудар боттуг хемчеглерин айткан. Партия организациязы оон өске-даа организациязы болгаш тайылбыр-массалыг ажилдарын кылган.

Коммунистер болгаш комсомолчулар эштер Патракеев, Экомалдин, Чанчиков, Алкснэ, Н. Попова, С. Маслова олар стахановчуларын болгаш мурнакчыларын одуруунда чоруп турарлар. Олар боттарынын үлүг-нормазын ай санында-ла 140—200 хуу чедир күсселди турарлар.

Мурнакчы совет техниканы ажилдап, мурнакчыларын дуржулгазын ажилдап тургаш бистин шахтавыс чылдын бүдүрүлгө программанын август 18-те ажыр күсселди. Ол — бистин дагжыларнын байырларына белээвис.

Бистин коллективтин ажилчыларын, албан-хаакчытарын болгаш инженер-техниктиг ажилдакчыларын чоктаа чаа база бир өөрүнчүгү медээ өрткөн. Бо чылдын октябрь 5-те бистин төрөэн коммунистик партиявыстын XIX съездин ажытынар. Ол төөгүлүг хүнге күш-ажылчы чедишкенин-биле ужуражыр дээш бедиктен чаа хүлээлгелерин дагжылар алганнар.

Күш-ажылдын бүдүрүкчүлүгүн бедиринге, бүдүргөн продукциянын бот-өрттөн чингедиринге болгаш эян шыннын экижидеринге дузалаар чутула хемчеглерин бирээни болза, дагжыларнын техниктиг өөредилгези болур. Эрткен чылгы өөредилгени дооскара бис. Ам бо чылын ол өөредилгези база уламчалар бис.

Төрөэн чуртувустун чектелдишкенин күш-ажылчы салышкынысты оон сонгаар-даа улгатырар бис. Ол болза, бистин шахтёрларнын хүндүлүгү хүлээлгези.

Чуруктуу М. Соловьевтун чуралай плакады. СЭТА-нын прессклассиси.

ПЛАН КҮҮСЕЛДЕЗИ ДЭЭШ ДЕМИСЕЛДИН МУРНУКУ ОДУРУУНДА

Коммунистик партия, Совет чазак болгаш Ленин биле Сталин хөмүр даш үлетпүрүнү ажилына улуг хайгааралды салып келген. В. И. Ленинни чугалааны болза: «Хөмүр даш үлетпүрү чокка амыгынын кандыг-даа үлетпүрү турбас апарын, кандыг-даа фабрикалар болгаш заводтар ажилдап шыдавас дээрзин билер силер. Хөмүр дээрге, үлетпүрүнү эзулуг хлеби-дир, ол хлеб чокка үлетпүрү ажилдавайын баар, ол хлеб чокка демир оруктун транспорту эне-не чаржынчыг байдалга таваржыр».

Коммунистик партия, Совет чазак болгаш Ленин биле Сталин хөмүр даш үлетпүрүнү ажилына улуг хайгааралды салып келген. В. И. Ленинни чугалааны болза: «Хөмүр даш үлетпүрү чокка амыгынын кандыг-даа үлетпүрү турбас апарын, кандыг-даа фабрикалар болгаш заводтар ажилдап шыдавас дээрзин билер силер. Хөмүр дээрге, үлетпүрүнү эзулуг хлеби-дир, ол хлеб чокка үлетпүрү ажилдавайын баар, ол хлеб чокка демир оруктун транспорту эне-не чаржынчыг байдалга таваржыр».

ВКП(б)-нин Кызыл райкому социалистик чарышты хөмүр даш үлетпүрүнү ажилдакчыларын ортузунга калбартып чорударын организациястаан.

Эрбектин хөмүр даш шахтазы 1952 чылда хөмүр даш тывыжынын болгаш ону сөөртүп үндүреринин чыл планын Сталинни Конституциянын хүнү—декабрь 5-те күсселди деп улуг сорулганы салган.

Шахтада партия организациязы шахтёр хүнүгө чедишкенин ужуражыр дээш ажилчыларнын ортузунга бедиктен социалистик хүлээлгелерин калбартып чоруткан болгаш партиянын амык хуралдарына ажилдын чорудулганын доктаамал чугалажып турган. Ол ажилдарнын түнелинде шахтанын коллективин Шахтёр хүнүгө бие эвес чедишкенин ужуражыр турар. Шахта бүдүрүлгенин чыл программанын август 18-те күсселди шыдаан. Кол көргүзүлгенин талазы-биле алырга, хөмүр даш тывыжынын чыл планын 106 хуу, хөмүр дашты сөөртүп үндүреринин чыл

ВКП(б)-нин XIX съездинин чылдар дугайында ВКП(б) ТК-нын пленумунун шитпиринин шахтанын ажилчыларын болгаш албан хаакчылары, база инженер-техниктиг ажилдакчылары улуг өөрүшкү-биле улгатырар. Боттарынын митинги хуралына чаа социалистик хүлээлгелерин алганнар. Орта хөмүр даш тывыжынын чыл планын декабрь 5-те 115 хуу чедирини, продукцияны бот-өрттөн 5 хуу чингедирин, күш-ажылдын бүдүрүкчүлүгүн 10 хуу бедирин хүлээнгенер.

1951—1955 чылдарда ССРЭ-нин хөгжүлүзүлгенин беш чыл планынын талазы-биле партиянын XIX съездинин директиваларынын төлөвилдинде айткан сорулгаларын күсселдеринче шахтанын коллективин улуг патриотчу көдүрүлүшкүн-биле ажилдап киришкен.

Күш-ажылдын бүдүрүкчүлүгүн бедиринге, бүдүргөн продукциянын бот-өрттөн чингедиринге болгаш эян шыннын экижидеринге дузалаар чутула хемчеглерин бирээни болза, дагжыларнын техниктиг өөредилгези болур. Эрткен чылгы өөредилгени дооскара бис. Ам бо чылын ол өөредилгези база уламчалар бис.

Төрөэн чуртувустун чектелдишкенин күш-ажылчы салышкынысты оон сонгаар-даа улгатырар бис. Ол болза, бистин шахтёрларнын хүндүлүгү хүлээлгези.

И. БУХАЛЬЦЕВ,
Эрбек шахтазында партия эге организациязынын секретари, стахановчу-зайышкы.

Чүткүлдүг күш-ажылдын түннели

1934 чылдан эгелээш дагжы болуп ажилдап келдим. Эрбектин хөмүр даш шахтазына ажилдап киреримде 1951 чылдын март ай турган чүве. Ам шахтада забойщиктеп ажилдап турар мен. Большевик партия, Совет чазак шахтёрларнын ажилынын, амыдырал, чурталгазына таарымчалыг байдалдарын тургузуп берип турарынын ачызында бистин күш-ажылдыктын бүдүрүкчүлүгү улам-на бедип турар.

Күш-ажылдын бүдүрүкчүлүгү улгатып турарын бодумун ажилымнын чижээден-не көрдүм. Эрткен чылын бистин шахтавыска механизация улуг ажилатынмай турган. Ынчаарда бистер үлүг-нормаларыны амык күсселди тургузуса-даа ажилымыс бо чылгызы ышкаш бедик үрө-түннелди турбаан. Бо чылын колдуг ажилдар механизастатынган. Чижээлээрге, шахта иштинден хөмүр дашты транспорт-биле үндүрерин, база электробедиканы ажилдарын бедип алган. Оон ыңай хөмүр дашты электри күжү-биле буза төспүн тура бис. Ынчангаш бистин ажилымыстын бүдүрүкчүлүгү бедээ. Мен бодумун үлүг-нормамны ай санында-ла 150 хуудан өрү күсселди турар мен. Кады ажилдап турар өөрүм забойщиктер А. Холопов биле А. Чуйков олар база эки ажилдап турарлар.

Бистер хөмүр тывыжындаан амыкка өске ажилдарын база кылып турар бис. Шахтёрлар тудат ажилына база идеякелгил киржип турар. Ылангы электри станциязынын дерилгелеринге херектиг тудуларын кылгалаан бис. Бир склады шахтёр хүнүгө бедик кылдыр дооскан бис. Хөй күш үнер ажилды механизастаарын дүргедир дээш немелде электри станциязын тудуп турар бис. Ол хүлээлгезини Сталинни Конституциянын хүнү—декабрь 5-те доорар бис, Тудат ажилына воскресниктер болгаш суботниктер ажиллатынпур турар. Бистин шахтавыска бүгү ажилдар бүрүн механизастаатын турарына ажилчылар улуг сонугаады.

Шахтёр хүнүгө күш-ажылчы бедик-биле ужуражыр дээш социалистик чарышты улам-на күштелдирген бис. Оон түнелинде чылдын бүдүрүлгө программанын август 18-те күсселди шыдапкан бис.

Бистин төрөэн коммунистик партиявыстын XIX съездин болуп дугайында динвадыг ажилчыларын коллективин улуу-биле өрткөн. Партиянын XIX съездинге күш-ажылчы бедик-биле ужуражыр дээш улуг көдүрүлүшкүн-биле ажилдап турар бис.

Төрөт чыл мурнунда, 1948 чылдын август 31-де коммунистик партиянын, Совет күрүненин шылгарангай тургузучуларынын болгаш ажилдакчыларынын бирээни Андрей Александрович Жданов мөчээ.

А. А. Жданов бодунун бүгү амыдыралын бодунун улугуна бараан болдурган Ленинни-Сталинни хевирини политиктиг ажилдакчызы турган. 1915 чылда, анык изилдөөлөндө-ла большевик партиянын хүрээлениге киргеш, оон тура үжөн үш чылдарын дургузунда бодунун бүгү күштерин Ленин—Сталинни улуг херээ дээш демиселге берип келген.

Тверь хоорайга (амгы Калинин хоорайга) чажыды-биле партия ажилына киржип тургаш, А. А. Жданов революсочу болуп калган. Делегейин бирги дайынын үзүндө солдаттар ортузунга революсчугу пропагандалы ол кылып, помещиктерниг болгаш капиталистерни эрге-чагыргазын дүжүрүр дээш тулчушкуннарга солдат массаларын сырый катыштыр ажилды чорудуп турган.

Октябрын социалистик Улуг революциянын белеткээрини болгаш оон чорударынын үзүндө А. А. Жданов Уралга совет эрге-чагырганы тургузар дээш демиселге идеякелгил киришкен. Хамааты дайын чылдарында Кызыл Армиянын кезектеринге политиктиг ажилды чорудуп, Уралга болгаш Тверьге партия болгаш совет ажилды кылып турган.

Партия болгаш совет тургузушкунун харысгалыгы чедеринге могай-шылга чокка ажилдап тургаш, А. А. Жданов большевикни удуртукчулар алдарлыг оруун эрткен.

А. А. Жданов он чылдар дургузунда (1924—1934 чылдарда) Горький крайын партия организациязын удуртуп турган. Анда тургаш А. А. Жданов партиянын Ленинни-Сталинни чингине шугумун амыдыралга ботландыр дээш могай-шылга чокка демиселди, большевикни партияны чоруткун тутун бедик тудуп, чуртун ажил-агы тургузушкунунун практиктиг ажилына чангызы-биле кирип, коммунизм идеяларын сорук киришкени-биле камгалап турган.

Партиянын XIV съездинден А. А. Жданов ВКП(б) ТК-нын кежигүнүн кандидатка, XVI съездинде — ВКП(б) ТК-нын кежигүнүн сөгүтүргөн, оон сонда XVII съездинде ВКП(б) ТК-нын секретарына болгаш ВКП(б) ТК-нын Политбюрозунун кежигүнүн оралакчызына сөгүтүргөн. 1939 чылдан бээр А. А. Жданов ВКП(б) ТК-нын Политбюрозунун кежигүнү болган.

В. И. Ленинни мөчээнини соонда эш Сталинни удуртулгазы-биле Ленинни тукту улам бедик көдүрүп, партияны, ажилдын амыгы болгаш бүгү совет улусту улам сырый катыштырып, бистин Төрөэн чуртувусту социализм тинделгезинге чедирип келген большевикни партия-

нын удуртукчу өзээнге А. А. Жданов кирип турган.

1934 чылдын декабрыда С. М. Кировту дайынар өдүргенинин соонда, А. А. Ждановту Ленинградтын партия организациязынче чоруткан. Ол чылдарын дургузунда Ленинградтын большевиктерин ол баштап, троцкистчи-зиновевчи сатынкыларын дазылдан тура тыртып узуткаарынче, социалистик тургузушкунун сорулгаларын чедишкенин шитпирлээринге партия организациязын мобилдээстеп турган. Ала-чуртту Улуг дайынын чылдарында Ленинградтын большевиктери ВКП(б) ТК-нын болгаш эш Сталинни айтышкынарнын күсселдери камгалаанын өзээ болганнар.

Массаларын большевикни улуг организациякчызы болгаш Ленин—Сталинни улуг идеяларын таланылыг пропагандалы болур үнелин шынларын А. А. Жданов бодунда сиңдиктирген.

Дайын сөөлүндөгү үеде коммунистик партиянын болгаш бүгү совет улустун амыдыралына идеологтук ажил көскү черин ээлеп келгенде, А. А. Жданов марксизмдин таланылыг пропагандалы болур аргазын оозаы-биле илередип көргүзгөн. Литература, уран-чүүлдер, философия талазы-биле оон илеткелдери идеология фронтунун ажилдакчыларын коммунизм тургузушкунунче, теориянын айтышкыларын чогадыкчы эзу-биле шитпирлээринче кылгырып турган.

Эш Сталинни шынчы өөреникчи болгаш чокко эжи болур А. А. Жданов болза, бүгү делегейни ажилчы шимчээшкенин удуртукчу ажилдакчыларын мурнакчы одурууларынга туруп келген. Делегейин дайын сөөлүндө үедеги байдалын марксисци эзу-биле тодаралдып, дайынын америк-англи кысыкчыларынга удур демиселче демократтыг күштерни кылгырып турар А. А. Ждановтун илеткелдери бүгү чурттарда толук айы-биле билдирген.

«Делегейин улустары дайынын күзөвейн турар. Тайбын дээш туржуп турар күштер канчаар-даа ажалок улуг, бир эвес ол күштер тайбын камгалаарын херээнге туруштуг болгаш быжыг болур болза, бир эвес ол күштер шыдамыккайын болгаш калыг быжын илереди болза, агрессорларнын планнары шуут буураашкына таваржыр» деп А. А. Жданов чугалаан.

Ленин—Сталинни партиянын херээнге, коммунизм тургузушкунунун улуг херээнге кызыгаар чок бердинген ужурунда, А. А. Ждановка партия болгаш совет улус ынак.

Андрей Александрович Ждановтун чырыктыгы дүрү-хевирин, кайгамчыктыг чагай амыдыралы коммунизм дээш демиселче бисти сорук кирип турар.

Л. ЧАНЧИКОВ,
Эрбек шахтазында стахановчу-зайышкы.

Коммунизмни тинделгези дээш чалбыштыг демиселчи

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

«Өөк» совхозта эш Макеева секретарылаан, райкуускомда, эш Калинин секретарылаан партия эге организациялары лекция номчулганын организациястарынын талазы-биле элзэн эки ажилдап турар. Ынчалза-даа, организациястап турар лекциялар коллективтин мурнунда турар ажил-агы сорулгаларын дан хоорук болуп турар. Номчуп турар лекцияларнын шынары куду болуп турарынын чылдагааны болза, ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин, партия кабинеттин, партия эге организацияларын талазында лекцияларын идея-теориялыг денделди хынап көрбей турарында болуп турар.

Районун ажилчы чоннарын ортузунга тыва дыл кырында лекцияларны кончут өзээш номчуп турар.

ВКП(б) райкомунун болуп эрткен VIII пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун ажилынын түнелин таныжып чугалаашкан, районда идеология ажилын тургусканынын талазы-биле улуг чептериниг барын илереткен. ВКП(б) райкомунун пленуму ВКП(б) обкомунун IX пленумунун шитпирин район иштинге ботландырарына таарышкан тодаргай хемчеглерин айткан.

ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн составын чаартып тургускаш, ВКП(б) райкомунун бюрозу бадылаан. ВКП(б) райкомунун илеткелчлер бөлүгүнүн кежигүнери-биле өөредилгелгил хуралды чыгган, оларнын сорулгаларын өөретпешаан, кижин бүрүзүгө тодаргай даалгаларын берген. ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдини, политиктиг болгаш эртем билгелерин непередирини Бүгү-вильд нитилелинин район салдырынын чорудууларына көдээ ажил-агынын

тускай эртемилерин, башкыларын, эмчилерин ажилдавайын турар.

М. ДАНИЛОВ,
ВКП(б) Бий-Хем райкомунун пропаганда болгаш агитация килдинин эргелекчизи.

Бий-Хем районда идеология ажылы

Идеология айтырларынын талазы-биле ВКП(б) ТК-нын болгаш ВКП(б) обкомунун доктаалдарын база айтышкынарнын бодунун ажилына удуртулга болдурбушаан, Бий-Хем районун партия организациялары идеология ажилын экижидип чорударынын талазы-биле элзэн чедишкенинни бедип ал турар.

Эрткен өөредилге чылында партия чырдышкынын системазына 480 коммунистер болгаш партия кежигүнү эвес активтер өөренип турган. Районга «ВКП(б) төөгүзүнү допчу куруун» өөренип база эш Сталинни биографиязын өөренип 10 бөлүмнөр ажилдап турган. ВКП(б) төөгүзүн өөренип бедиктен хевирини 2 бөлүмнери ажилдап турган болгаш 5 политшкола база партиянын кежээки школазы ажилдап турган. Марксизм-ленинизмдин теориязын партия, советтин 62 активчелери бот-кичээл-биле өөренип турган.

ВКП(б) райкомунун бө өөредилге чылында партия чырдышкынын системазына башкылар пропагандалы лекциялар талазы-биле эки билгелгил эштерин пропагандист кылдыр шилип алган. Пропагандист кадрларын билсин бедиринин талазы-биле ажил районда элзэн экижээш.

«ВКП(б) төөгүзүнү допчу куруун» өөренип чамдык бөлүмненин болгаш партиянын кежээки школазынын дыйнакчылары ханы болгаш быжыг билгини шингээтип алганнар.

Оон-биле кады эрткен өөредилге чылында коммунистерин марксисци-ленинни өөредилгезин бедик идея-теориялыг денделге эртпиринге удуртулганы болгаш контролду ВКП(б) райкомунун оон пропаганда болгаш агитация килдини база партиянын эге организациялары эзу барымдаалап чорудуп келгени-биле

Сталинградтын чоогунда улуг тудугнун ийи чыл болган ою

Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тудурунун болгаш Прикаспий девискээринин сугтаттыг болгаш суглуг болдурунун дугайында чазактын доктаалын парлап үндүргөндөн бээр ийи чылдар эрткен. Ленин — Сталиннин партиянын XIX съездинин совет улустун белектенип турары уттундурбас хүнер-биле ол алдарлыг хүн таваргыч турар. Большевик партиянын удуртулгазы-биле чорааш чедип алган бүгү делегейге төөгүлүг уjur-дузалыг тилелгелерин тодаргайы-биле көргүзүп турар ВКП(б) ТК-нын XIX съездинин уткуштур үндүргөн төөгүлүг документтерин совет улус болза, боттарынын социалист ала-чуртунга чоргаарланышкын-биле болгаш большевик партияга ынакшылы база кызыгаар чок бердинишкын-биле хүлээп ап турар. Ол документтер болза, бистин коммунизмге бурунгаар шимчээшкыниске канчаар-даа аажок улуг перспективаларын айтып берип турар.

Партиянын XIX съездинин чаа тайбын тургузушкунун канчаар-даа аажок улуг калбарышкынын, а ол ышкаш ажалчы чоннарнын материалдыг амьдалынын улам ырай көдүрүшкүнүн тодаргайы-биле айтып турар бешки беш чылдын планынын талазы-биле директиваларнын төлөвиленин ССРЭ-нин ажалчы чоннары улуг өөрүшкү-биле уjurашканнар. Ол документте айтып турары болза:

«Бо бешки беш чыл планы болза, социализмдин улуг амьдалгалыг күжүн, ажал-агынын социалист системанын капиталист системалар үндениши-биле артык күштүн бүгү делегейин мурнунга база катап көргүзөр.

Бо беш чыл планы болза, тайбын ажал-агы болгаш культуру тургузушкунун планы болур».

Волгада, алдарлыг Сталинградтын чанында бистин улуг тудулармыс болза, социализмдин амьдалгалыг күжүнүн тодаргай илередишкын болгаш чаа беш чыл планы болза, тайбын тургузушкунун беш чыл дээринин көргүзүшкүнү болуп турар.

Ийи чыл — үр эвес хуусаа, ынчалза-даа Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тургустунуп турар девискээри канчаар чааргыны ескерилбээн дээр?

Сталинградтын үстү талазында Волганын солагай чартында Устүкү Ахтубанын девискээри ийи чыл мурнунда тарамык кадимьдалар-биле шыптыган чүү-даа чок шөл турган.

1950 чыл болза, Волгада, Донда, Днепрде, Аму-Дарыяда коммунизмдин улуг тудуларнын эгелээни алдарлыг чылы бооп төөгүтө кирер. Ол улуг тудулар болза, совет күрүнеин үндөзлекчизи В. И. Ленин: «Коммунизм — бүгү чурттуг электрификацияны-биле катыштырган совет эрге-чагырга болур» деп чыгынын практика кырынга боттанылгазы болур.

1950 чылдын августа «Сталинградгидротудугнун» тудуг организациязын тургускан. Сентябрьнын эгизинде Волганын он талакы эринин кырында турар Рынок деп сууржу-гаштын девискээринге баштайгы-ла тудугжулар көстүп келгенер. Олар аага чурттаар хоорайжыгашты тургузуп турганнар. Сентябрьнын 9-та чаа тудугнун адынын кырынга эң-не баштайгы чык — цемент челеберген. А сентябрынын 10-да ВКП(б)-нин Сталинград обкомунун бюрозун Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тудушкунунга дуздаларынын хемчелеринин дугайында шийт-пирин үндүргөн. Октябрь болгаш ноябрь айларда эң-не баштайгы ийи бульдозерлерин, 3 экскаваторларын болгаш чүүл-бүрү механизмдерин болгаш дериг-херекселдерин чүдүргөн эшелоуну хүлээп алдывас. Декабрь айда-ла Волганын солагай талакы эринин кырында Устүкү Ахтубанын девискээринге тудуг ажалы база-ла хайнышкынын-биле эгелей берген... Тудугнун баштайгы хүнерин бижирге шак мындыг-дыр.

1951 чыл дээрге, ажалды улам-на калбаа-биле чорудурун чылы болуп эрткен. Улеттүр болгаш орук тудушкунунарынын баштаар черлерин тургузуп, чуртталга, дуздал бүүдүрүлгелерин, бажынарын, оруктарынын тудуларын улуу-биле калбарган турган.

Ам бо чылын тудуг аялдарынын хемчээли болгаш чорудулгазы улам-на дүргөш-биле калбарып турар апарган. Волганын солагай талазында чаа хоорайнын тудушкуну

чедишкынниг чоруп турар болгаш чер казар аялдар улуу-биле калбарган. Майнын 21-ден 22-же дүп-тези сугагыг экскаваторщиктер Нетаевтин болгаш Герасименковун чолаачылап турар экскаваторларынын ускуудары Волга биле Уралдын суглары катыштырар, келир үенин канчаар-даа аажок улуг каналдын үнүнүн баштайгы-ла довурактын ускаш төккөнөр. Келир үенин суг күжү-биле аялдар электри станциянын бажынын турар черинин онгарын, плотиналар, шлюзтар турар черлерин, Волганын он талазын Сталинград ГЭС-тин турар черин тудуштурар ажалдыг оруктун күчүлүг адагаштарын тургузарынын аялдары база-ла калбарып үнгөн.

Тудуг шөлү он-он дөрбөлчүн километр черде чаптыган. Волга бетинин ховузунда ам безин социалист хоорайнын баштайгы-ла кварталдары, септелге заводунун бектик бажынары көстүлүп келген болгаш демир оруктун болгаш автомобильдин он-он километр дурттуг оруктары саң-дорт апарган, шөлдүгүлей берилген чыктылаар, электри төгү-лүн дамчыдыкчызы — бектик вольтыгыг шугумнар тургустунган.

Ынчалза-даа бо бүгү чүгле эгезидир. Бистин мурнувуста он-даа нарын болгаш улуг аялдар бар. Тудугжулар коллективин болза, 1.700 муң киловатт күштүг суг күжү-биле аялдар электри станциянын, 600 ажыг километр узун дурттуг суг ооруу — Волга-Урал каналдын, ийи шлюзтарын болгаш бир улуг хоорайнын 1956 чылда бүрүп дооскаш, ажылдалга кирип дужаарлаа.

Ам кылдыза чогуур аялдарнын хемчээлин, ол канчаар-даа аажок улуг тудуг чогуу кандыг байдалдыг болуру дээринин дугайында, шийт-пирин-биле-даа болза, бодап көөрү чугула.

Сталинградтын үстү талазында, трактор заводундан ырак эвес чер-биле бектик 50 метр, 5 километр узун дурттуг, демир-бетон болгаш кадимьзын чер-биле кылган плотина Волганы кечкилдер салдыган турар. Ол плотина болза, Волганын суунун деннелин 6 метр беднилтер болгаш Сызынагы чедир чаптыла бээр тергин улуг далайын тургузар.

Барык-ла плотинанын дал ортузунга электри станциянын бажыны турар болгаш аага оон 17 уникальдыг гидротурбиналары турар. Оларнын бирээзи-ле 103 муң киловатт болур.

Волга болгаш Урал хемнерин канал тудуштурар. Ол каналдын ачызы-биле Прикаспийнин куруг турган 7,5 миллион гектар хемчээлдиг шөлүн Волганын суу-биле сугаттыг кылар.

Каналдын тудугжулары 415 миллион кубометр хемчээлдиг довуракты кастырып кымыр уjurлугтар. Аага боду-чоруур 17 экскаваторлар 14 болгаш 10 кубометр довуракты харыугда узар хөй сан-ыг экскаваторлар болгаш «Уралек» дээр бир угда үш кубометр довуракты казып узар экскаваторлар дыка хөй аялдар.

Чоокку ийи чылдарын дургузунда тудугжуларнын хоорайын тургустунуп келир. Бодунун каас-чраш шимелдезинин болгаш аян-чагайынын талазы-биле ол хоорай болза, бистин чурттуң эң дээр хоорайларына черле аштырбас болур.

Бистер чүгле тудушкунун колкол черлеринин дугайын чугаалаштывас. Оларнын-биле кады демир оруктун болгаш автомобиль оруктарынын узун четкилерин, дериг херекселдерин септел, тудуг материалдарын болгаш азырадык кымырнын болгаш өске-даа чүүлдерин белектээринин бүүдүрүлгелери тургустунуп турар. Бо бүгү чүүлдер болза, ол бүдүн крайнын овуур-хевирин шуут-ла өскерттирер.

Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тургузурунун дугайында чазактын төөгүлүг доктаалынын ийи чыл болган оюн тудугжулар болза, большевик партиянын XIX съездинин чыылдыр дугайында меделел-биле болдуган канчаар-даа аажок улуг патриоттуг көдүрүшкүнүн үезинде меделел эрттирип турарлар. Партиянын ам болур деп турар XIX съездинин ажитынарынга алдар болдурган стхановчу ээлчеглерге чүс-чүс кижилер кирип турар. Чизге, он талакы эриктин тудуг эгелелин коллектив стхановчу ээлчегге киргеш, чыл даалгазын октябрь 5-те дозар деп хүлээгенин.

Механизаторлар бо хүнерде база-ла стхановчу өзү-биле аялдар турар. Хамыктын мурнунда ком-

мунистер болгаш комсомолчулар чоруп турар. Августун 21-же дүп-тези Волга-Урал каналды бир-ле дугаарында кастырып эгелээн машинанын чолаачызы, экскаваторщиктер бригадари Иван Нетаев партиянын XIX съездинин алдар кылдыр чаа, шылгаранга рекордту тургускан: ол бодунун ээлчезин дургузунда даалгадан үш-даа катап ажыр — 3,5 муң ажыг кубометр довуракты кастырган. Ол болза, тудуг черинде аялдын эң-не улуг хемчээлди болган.

Бригадирин үлегерин өзүгаар, экскаватор машиниз Виктор Герасименко сөөлгү хүнерде үш кубометр экскаватору-биле ээлчегде 3.100 кубометр довуракты кастырган болгаш чедип алдыган чүүлүс сөөжургавай, аялдын темпизин улам-на дүргеделип турар. Экскаваторчуларнын чоокта чаа болуп эрткен хуралыга экскаваторщик Иван Поляков чүве чугаалаа:

— Бистин коллективиз Төрээн чурттуң кандыг-даа даалгазын күүседип шыдаар. Партиянын XIX съездинин болгаш Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тургузурунун дугайында чазактын доктаалынын ийи чыл болган оюнга алдар болдуруп мен — бодумнун машинам-биле хүнүн-не 2.500 кубометрден 3 муң чедир кубометр хемчээлди довуракты кастыра деп хүдээнип тур мен.

Курсанаялга бригадаларын тургузурунун эгелекчизи, 25 тонна чык сөөртүр, боду дүжүрер машинанын чолаачызы, бодунун августа кылза чогуур хүлээлгезин 15-ле хүнерде күүседипкен Юрий Пронин кайгамчыктыг аялдар турар. Норма өзүгаар 8,5 метр погон метр черин кастырып эрттер уjurлуг тургаш, ээлчег бүүрүндө-ле 20—25 погон метр черин эрттип турар № 322 земснарядтын аялдарчылары бектик чедишкыннерин чедип ап турар.

Сталинградтын гидробелдеринин тудугжуларына бүгү чурт канчаар-даа аажок улуг дузаны берип турар. Сталинградтын суг күжү-биле аялдар электри станциянын тургузурунун кайы хире хөй чүүлдерин берип турар дээрин билеп көөр дээр. Бистин аялдар турарымыс техникамысче көөргө-ле четчир: ындыг улуг техника-биле чепселген совет кижиге дагы-даа болза андара оқтаптар аргалыг. Үш-ле айларын мурнунда Осалдая Балка деп черин девискээри оргу шөл турган, Сталинградтын суг ооруу — сугарылга каналынын казар аялдарынын чоруп турганынын үезинде каскан довурак ам ында шуут дагыла берген турар. Ында бүгү-ле, кандыг-даа аялдарын шуптунун механизасчыткан. Машиналар дээрге, каскан довуракты аппараты төгери-биле аял райынын-ла турарлар.

Тудуг черинде механизмдеринин саны болгаш хевирлери-даа хүн келген тудум-на өзүп турар. Ам узавас бистер чаа, 15 кубометр довуракты узар экскаваторларын болгаш 10 кубометрнин узар, боду чоруур экскаваторларын алыр бис. Ол машинанын ускуул көдүрер сывын узуну 75 метр, ол болза, экскаваторун каскан черге кирбей, ол-ла уу-биле каналдан 100 метр черге довуракты төгөринин аргазын берип турар.

Тудугжулар коллективинин хөй кезин коммунистер болгаш комсомолчулар болуп турар: олар социалист чарыштын мурнунда чоруп турарлар. Тудуг участкаларында партия болгаш комсомол организациязы организацикы болгаш кижизилгенин канчаар-даа аажок улуг аялдарын чорудуп, мурнакчы дуржулгаларын непередип турар.

Сөөлгү бүдүн чартык — ийи айларын дургузунда Волга-Доннун тудугжулары дыка хөй келгенер. Олар бистерге байлакшылдыг дуржулганы, нарын техниктиг чүүлдерин шалпыкын, шыны-биле шийт-пирлээринин аргаларын биске бергенер.

Эң болбазы, мурнакчы, ада-чуртчу техника-биле чепселген хөй муң тудугжуларнын коллектив партиянын болгаш чазактын сагыш-салышкынын хүн-бүрүдө албышаан, Сталинградтын суг күжү-биле аялдар канчаар-даа аажок улуг электри станциязын — сталинчы үенин база бир-тергинин улуг тудуларынын бирээин чазактын тургускан хуусаагында доозарлар.

П. ТУЛЬНОВ,

«Сталинградгидротудуг» политкандидизин начальниги.

ВКП(б)-нин болур деп турар съездизинин дугайында даштыкы парлалганын бижип турары

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ. Партиянын XIX съездизин чыылдыр дугайында ВКП(б) ТК-нын доктаалы Венгриянын хөй-инигизинин улуг сонургалы хайныктырып үндүргөн.

Чаа беш чыл планы болза, миллион-миллион кижилерин идегели болуп турар.

Ол план, тайбын эконом болгаш культурулуг тургузушкунун планы болза, тайбынче чүткүлдүн чайыналчак херечизи, Совет Эвилелиннн күжүнүн херечизи болуп турар. Совет улус бодунун мурнунда улуг сорулганы салып турар болгаш бодунун тайбын күш-ажылынын үрүнелдерин кандыг-даа халдаашкындан камгалап шыдаар деп чүвеге идегелди.

ССРЭ-нин беш дугаар беш чыл планы улус демократиянын чурттарына, оон иштине Венгрияга тодаргай үлегер-чижек болуп турар. Беш дугаар беш чыл планы болза, дайын кысыкчыларына шынгыс сагындарыг, дайынче чүткүп турар күштерин оруунга күчүлүг моондак болуп турар.

ССРЭ-нин хөгжүлдээзинин беш чыл планынын дугайында ажалчы чоннарнын чагааларын «Сабад не» солун парлап турар.

Беш дугаар совет беш чыл планы бүгү кижиге төрелгетенин хөгжүлдээзинин херезине кончуг улуг базым болур деп «Ганц» деп электри приборлар заводунун инженер Дьердь Фишер бодунун чагаазында бижип турар. Шак ындыг канчаар-даа аажок улуг сорулгаларын шийтпирлээрде кижинин чаа хевир дарагаланыр. Кажан ол беш чыл планы боттанганда делегей чүгле чаа техника-биле эвес, харын төөгү мынчага чедир тургуспаан болгаш коммунизм тургузуп турар төрөэн чуртка кижизитинген туруп болур чүс-чүс муң кижилер-биле байыр.

«Мадьяр немзет» солун Имре Бертуланкы «Тайбын болгаш тургузушкуну өзүңүң чаа тилелгези» деп чүүлүн парлаан.

Чаа сталинчы беш чыл планы чаагай, хостуг тургузукчу аялдар болгаш кайгамчык чаагай, эгэртинамес делегемнерин бистин аныак чуртувуса база аялдар турар деп ол чурттурар.

«Амга чедир туруп келгенинге бо-дарага совет шахталарга чаа-чаа ашиналарын улам улуг хемчээлди-биле аялдар турар. Ол болза, улуг дерек. Делегейде эң-не эки механизастатынган болгаш өзүлүг хөмүр даш үлетүрү Совет Эвилелинде бар-ла болгай.

Коммунизм тургузуп турар чуртка баар улуг аас-кежиктиг болуп, совет шахтаны бодум караам-биле көргөн мен. Ол болза, мээң амьдалгалымга эң улуг болушкунунарын бирээзи болган. Чоокта чаа мен бодумнун беш чыл планын күүсеткен мен. Бодумнун Төрээн чуртунга улам-на хөй хөмүр дашты бээрими, совет шахтерларнын дуржулгазын улам-на чедишкынниг шингээли аларынын орадлажыр мен» — деп сугаргыг шахтер Андраш Тайком бижип турар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА. Совет Эвилелиннн Коммунист партиянын ам болур деп турар XIX съездизин болза, бүгү чехословак улустун кичээнгейинин төвүнде туруп турар.

«Ленин — Сталинннн партиянын тилелгелиг оору» деп мурнуку чүүлүнде «Руде право» солунун бижээни болза:

Тилелгелиг большевик партиянын, Ленин — Сталинннн тилелгелиг партиянын XIX съездизин чыылдыр дугайында дынадыгы бүгү депшилгелиг кижиге төрелгетен сорук киришкынниг хүлээп алган. Съездизин чыылдырларына бистин улугузувса база-ла өөрүшкүлүгү-биле байырлап турар. Съезд болза, өзүп турар күштерин көрүлдизин кылар болгаш коммунизмдин ыдыктыг херезин тилелгези дээр хөй миллион демиселчилерин армиянын чаа дидим сорулгаларын айтыр.

Большевиктерин бүгү делегей төөгүлүг тилелгези болза, чечектелип турар совет чуртта болгаш боттарынын чурттарында келир чырык чаагай үени көрүп турар бүгү делегейин ажалчы чоннарына күчүлүг идиң болуп турар. Марксизм-ленинизмдин хостактыг идеялары болза, Совет чуртун ажалчы чоннарынын экономугу, культурагы болгаш чаагай байдалынын шапкын хөгжүлдээни оларнын күжүн болгаш амьдалгалынын хынаар аргалыг калжак

массаларын улам-на хаара тудуп турар.

Кижиге бүрүзү, тайбын ынакшылдыг бүгү улустар ССРЭ-нин бо чаа тайбын инициативазына өөрүшкүлүгү-биле байырлап турар. Улус демократиянын бүгү чурттарынын ажалчы чоннары ССРЭ-биле эң-не сырый кады аялдаржылганын чаагай түнелдерин шагда-ла аялгалы бергени-биле аас-кежиктиг деп ол солун бижип турар.

«Праге», «Обрана медв», «Замелельске новини» солуннар болгаш Братиславага үнүп турар «Правда» солун ВКП(б)-нин XIX съездизин чыылдырларына холбаштырган мурнуку чүүлдерин база бижээни.

ПРАГА. ВКП(б)-нин XIX съездизин чыылдыр дугайында дынадыгы Чехословакиянын ажалчы чоннары канчаар өөрүп көрүп турарын «Руде право» солун парлап үндүрерин үргүчүлүгү турар. Совет Эвилелиннн Коммунист партиянын XIX съездизин чыылдырларына байырлавышаан, Чехословакиянын ажалчы чоннары, көдээ ажал-агынын катышкан кооперативтеринин кежигүнери, угаан ажалчы аялдарчылары XIX съездизин чедишкынниг уткуур деп тодаргай хүлээлгелерин ап турарлар. «Руде право» солун «Правданын» «Партиянын өскерткен Уставынын төлөвилели» деп эгелиг мурнуку чүүлү база парлаан.

РУМЫНИЯ

БУХАРЕСТ. Парлап ВКП(б)-нин болур деп турар XIX съездизин чыылдырларынын дугайында чүүлдерин бижип турар. «Скынтейя» солун ВКП(б)-нин болур деп турар XIX съездизинин дугайында материалдарын бир дугаар арынга: «Бүгү-эвилелиннн Коммунист (большевиктер) партиязынга, бүгү делегейин ажалчы чоннарынын орук айткычызы чыраткы — Ленин — Сталинннн улуг партиязынга алдар!» деп лозунгунун адаанда парлаан.

«Бүгү делегей уjur-дузалыг төөгүлүг кончуг улуг болушкуну» деп эгелиг мурнуку чүүлде «Скынтейя» солунун бижип турары болза:

ВКП(б)-нин XIX съездизин болза, бүгү делегей уjur-дузалыг төөгүлүг кончуг улуг болушкуну болур.

Ленин — Сталинннн тутунун алаа-биле боттандырып турар совет улустарнын улуг тургузукчу күш-ажылында чедишкын бүрүзү, улуг коммунист большевиктер партиязынын болгаш совет күрүнеин бурунгаар кылган базым бүрүзү бүгү делегей талазы-биле кончуг улуг уjur-дузалыг болуп, бүгү делегейге тайбынын болгаш депшилгенин күштерин быжылгап, бүгү ажалчы чоннарынын чүркетинге чаа күштү катыштырып турар...

1951—1955 чылдарда ССРЭ-нин хөгжүлдээзинин беш дугаар беш чыл планынын талазы-биле ВКП(б)-нин XIX съездизинин директиваларынын төлөвилели капитализмдин иррип турар системасындан социализмдин экономугу системанын канчаар-даа аажок артык күштүү тодаргай илередип турар.

Бүгү депшилгелиг кижиге төрелгетен-биле кады Румыниянын коммунистер болгаш бүгү ажалчы чоннары ВКП(б)-нин болур деп турар XIX съездизинге изиг көдүрүшкүнү-биле байырлап турар деп «Скынтейя» солун түнелде айтып турар.

Ленин — Сталинннн большевик партиянын төөгүлүг дуржулгазын шингээди алары, Ленин — Сталинннн улам тилеп турар өөрденин шингээди алары болза, бодунун хостуг чуртуга социализм тургузурунун магадылалы болур деп чүвени Румыниянын ажалчы чоннары эки медереп билеп турарлар.

АЛБАНИЯ

ТИРАНА. Партиянын XIX съездизин чыылдыр дугайында ВКП(б) ТК-нын доктаалына болгаш 1951—1955 чылдарда ССРЭ-нин хөгжүлдээзинин беш дугаар беш чыл планынын талазы-биле партиянын XIX съездизинин директиваларына холбаштырган мурнуку чүүлдерин албанын солуннар бижип турар.

«Коммунизмдин программазы» деп эгелиг мурнуку чүүлүнде «Зери и популит» солунун бижип турары болза: тайбын болгаш социализмдин бүгү лагерин, тайбын ынакшылдыг бүгү улустар, база оон иштине албаны улус ВКП(б)-нин XIX съездизин чыылдыр дугайында медезени улуг көдүрүшкүнүг уткаан.

Беш дугаар беш чыл планын хүлээп аларынын байдалы совет улустарын күш-ажылы тилелгелери-

нин ачызы-биле белектетинген дел ол солун үргүчүлүгү бижип турар.

Америк агресчилер бүгү күштерин дайын сорулганын мобилизаставышаан, боо-чепсектерин элдерге бүүдүрүп үндүрерин чорудуп турар. Совет Эвилели канчаар-даа аажок улуг тайбын программаны боттандырынга белектенип турар. Социализмдин төрөэн чуртуун улам ырайгы быжгышкынынга тайбын ынакшылдыг бүгү улустар өөрүп турарлар.

МООН АРАТ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР. ВКП(б)-нин ээлчегде XIX съездизин 1952 чылдын октябрь 5-те чыылдырар деп ВКП(б) ТК-нын пленумунун эш И. В. Сталин ат салган шийтпиринин дугайында дынадыгы, 1951—1955 чылдарда ССРЭ-нин хөгжүлдээзинин беш дугаар беш чыл планынын талазы-биле ВКП(б) ТК-нын сумелээни партиянын XIX съездизинин директиваларынын төлөвилелин, Совет Эвилелиннн Коммунист партиянын өскерткен Уставынын төлөвилелин солуннар парлаан.

Съездизин чыылдыр дугайында дынадыгы Моолдун Араттын революстуг партиянын партия активин улуг сорук киришкын-биле хүлээп алган. ВКП(б)-нин XIX съездизинин шийтпирлеринин төлөвилелери анза изиг деткимчени хайныктырып үндүргөн.

ГЕРМАН ДЕМОКРАТТЫГ РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН. Берлиндин демократтыг парлап ВКП(б)-нин болур деп турар ээлчегде XIX съездизин чыылдырларынын улуг кичээнгей салып турар. Солуннар бо болушкунга холбаштырган хөй саныг чагааларын болгаш чүүлдерин парлап турар.

«Нейсе дейчанда» солун мурнуку чүүлүнде мынча деп бижип турар.

Бүгү чер бөмбүрээнин ажалчы чоннары ССРЭ-нин хөгжүлдээзинин чаа беш чыл планын сорук киришкын-биле хүлээп ап, оон өөренип, тайбын дээр, эки амьдалдар дээр, боттарынын улустарынын национал хамаарышпас чоруу дээр демиселге оон чаа күштү тып ап турарлар.

«Коммунизмге орукта» деп мурнуку чүүлүнде «Трибуне» солунун бижип турары болза: «ВКП(б)-нин XIX съездизинге көргөн турар беш чыл планынын талазы-биле директивалар болза, Совет Эвилели тайбын дээр туржуп турарын бүгү делегейге база катап көргүзүп турар. Бодунун канчаар-даа аажок улуг планнын боттандырында анза тайбын дерек. Совет Эвилели болза, тайбынын, демократиянын болгаш социализмдин чурттарынын төвү болуп турар. Совет Эвилели болза, бүгү улустарга улуг үлегер-чижек болуп турар.»

АКШ

НЬЮ-ЙОРК. ВКП(б)-нин болур деп турар XIX съездизинин дугайында дынадыгы солуннар эң-не көскү черлерде парлаан.

«Нью-Йорк таймс» солун партиянын өскерткен Уставынын тектизинин очулгазын бир арынга дозуу-биле парлаан болгаш өске-даа чүүлдерин бижээни.

Ол ышкаш солун болза, съездизин чыылдырларынын дугайын Вашингтонда, Лондонда болгаш Парижде канчаар көрүп турарын дугайында корреспонденттеринин телеграммаларын парлаан.

«Нью-Йорк геральд трибун» «Дейли миррор», «Дейли ньюс», «Стар», «Сан» деп солуннар съездизин чыылдырларынын дугайында Ассо

Улус демократиясының чурттарында

Улустарнын найыралдыг өг-бүлезинде

ПЕКИН. Биче националдарнын төзөлекчилеринде кадрлар белеткээрине улуг кичээгенин Кыдаттын улустун чаза салып турар. Амгы үедө чуртта чер-черинде 8 национал институттары болгаш Пекинде биче националдарнын төп институту бар.

1951 чылдың июльда тургустунган биче националдарнын төп институту янзы-бүрү тускай эртемниг бедик билигилер кадрларын белеткеп үндүрүп, төөгү, культура, экономика, дыл, бирик болгаш өске-даа айтырлардын талазы-биле эртем-шпициледин улуг ажылдарын чорудуп турар. Ол институтта 34 националдарнын төзөлекчилери студентилер өөренип турар. Олар тускай эртемдерин болгаш дылдардан аңгыда марксизм-ленинизмни Мао Цзедунун чогаалдарын, Кыдаттын революциясынын болгаш Кыдаттын Коммунисттик партиясынын төөгүзүн, Кыдаттын допчу төөгүзүн, Кыдаттын Улустун Политиктин Консультативтик Чөвүлелинин иштин программазын болгаш өске-даа политиктиг эртемнерни өөрешип

турарлар. Национал районнарда улус өөредилгезинин талазы-биле улуг ажылдарын чорудуп турар. «Синьцзянжибао» солунун мездээн эзугаар алырга, Синьцзян можда улустун ном үндүрер чери эге, ортумак школаларга болгаш улуг улустун школаларына хергелээр Сонгу-Барын Кыдаттын биче националдарнын дылдарын кырынга өөредилге номнары үндүреринин талазы-биле улуг ажылды чорудуп турар.

ПЕКИН. Кыдат Улус Республикада биче националдардан кадрлар белеткээрине улуг кичээгенин салып турар. «Гунженьжибао» солунун мезделеп турары болза, ийи чылдын дургузунда янзы-бүрү националдарнын 70 муң ажыг кадр ажылдакчыларын белеткеп үндүрген, оон иштинде эрге-чагырга болгаш сак-хөө ажылдакчылары, садыгын болгаш кадык камгалалынын ажылдакчылары, мал ажылынын болгаш ирригациянын талазы-биле тускай эртемчилер бар.

(СЭТА).

Польша үлетпүрге кадрлар белеткели

ВАРШАВА. Польша Улус Республикада чыл бүрүдө техникумнарнын болгаш өске-даа школаларнын четкилери калбарып турар. 1951—1952 өөредилге чылында 480 муң чыгы кичи өөренип турган.

Чуртун улус ажыл-агыйы бо чылын 171 муң ажыг бедик мергездилгил янзы-бүрү тускай эртемниг ажылдакчыларын болгаш 62 муң техниктерин алган.

Тускай эртем өөренип школаларда өөредилге практика кичээлдери-биле сырый харылаалыг кылдыр эрттип турар. Ам бо үедө тускай эртемниг школалары 1910 эки дерилгелиг мастерскваларлыг болуп турар. Эрткен өөредилге чылында өөреникчилерин

күжү-биле металл ажылдап кылыр 660 станоктарын белеткеп кылган болгаш өске-даа 123 миллион злата түкүгү эртемниг хөй продукцияларын база белеткээн.

1952—1953 өөредилге чылдарында хергелээр янзы-бүрү эртемнерин 250 өөредилге номнарын парлаан, нинти тиражы ийи миллион кезек 100 чыгы совет өөредилге номнарын польша дылда очулдуруп үндүрген.

Бо 1952—1953 өөредилге чылында тускай эртем школалары 240 янзы-бүрү тускай эртем талазы-биле бедик мергездилгил ажылдакчыларын белеткеп үндүрер.

(СЭТА).

Венгриянын көдээ ажыл-агыйынын механизасчыдылгазы

БУДАПЕШТ. Венгр Улус Республиканын көдээ ажыл-агыйынын механизасчыдылгазы чыл бүрүдө өзүн турар. Ам бо үедө чуртта 365 машина-трактор станциялары санатынып турар. Ол станцияларда комбайнарнын саны бо чылын 3,5 ажыг каптап көвүдээн, кестирер машиналар саны 25 хуу, молиотилкаларын — 82 хуузуу кескен.

Бо чылын чуртун чер ажылынын кооперативтеринде бүгү тараан тарааларын 43 хуузуу машиналар-биле кескен, а күрүенин чер ажылдыг ажыл-агыйлары — 82 хуузуу кескен.

Венгриянын ховуларында советтин ичирбедилгил тракторлары болгаш көдээ ажыл-агыйынын өске-даа машиналары ажылдап турар. Чамдык районнарда совет стахановчу, Бредоканын дүрген бастырылга кылыр методун калбаа-биле ажыглап турар. Август 20-де — Венгр Улус Республиканын Конституциясынын хүнүдө чуртун хөй-хөй черлеринде Советтин болгаш Венгриянын көдээ ажыл-агый машиналарынын белеткелерин ажыткан.

(СЭТА).

Американнарнын араатанзыг чоруунун чаа илерээшкени

ПЕКИН. (СЭТА). Августун 23-те Синьхуа агентилелин корреспондентизи Кэсондан моон адаанда чүдүдү дамыткан:

Корей болгаш кыдат таланын холунда кирген америк чажыт агентилер туттурган шериглерин дуржулгаларга ажыглаар дээш американнарнын коргунчуу-биле өлүрүп турганынын коргунчу барымдалаларын дугайында чугаалааннар. Американнарнын ол кем-буруулу үлгедилешкенин көргөн кижинин бирээзи болза, американнарга туттургаш, чажыт агенти болурунга күш-биле албадаткан, Сонгу Корейге самолёт-биле октадыккан, кыдат улустун эки-турачы чоран Тан Цинь-минь (оон ийи база бир Тань Цзе-Минь деп аттыг) болуп турар. Оон ады корей болгаш кыдат талага американнарнын хүлээдин бергени туттурган шериглерин дамызында база бар: туттурган шериг турда оон хууда дугаары 709999.

Баштай Тань Цинь-минь Кочжедо ордулукта американнарнын туттурган шериглер кадагалат турар лагеринин 72 дугаар полказынын 2-ги батальонуна турган. Эрткен чылдын сентябрь айнын ийги чартында бир-ле эртен оон өске база бир туттурган кыдат улустун эки-турачылары — 24 кичи-биле катый чүк машиназынга олурткаш, дагже углангаш чоруткан, чаа кылган машина оруу-биле өөн талаже чорупкан. Автомашина ден-дески эвес дагыг орук-биле 6 азы 7 хире километр маннааш, оруктун төнгөн уюнда куруг туманалчак черге челе берген. Шак ол орук чанында үш майгынар хап каан турган, олар-

нын ийизинге үш американнар, а үш дугаарына ханныг апаргылаан, кичи көдүрер чүве, хүүректер болгаш хендирлер бар болган. Майгындан каш-ла он метр хире орту черде мырындай чаа хөмгөн кичи хөөрлерин көрүп болуп турган. Туттурган шериглер чүк машиналарында үгүлөп келирге, америк офицер тургаш, өлгөн кижилер хөмөр херекселдерин майгындан барып экээрин оларга дужааган.

Ол-ла үедө чазалыг оруктап кыдат улустун эки-турачыларынын өлгөн мага-боттарын чүдүргөш, брезент-биле шып каан машина келчорган. Өлгөн кичи бурзунда туттурган шериглерин кедер орбак-самдар хевин кедиргеш, кырындан моон өнүгү шоодай-биле шып каан болган. Өлгөн кижилерин хүлүгүлөп каан: моюнарнын, холдарын болгаш хөрзөн, иштин, дөмкөктерин болгаш даманарын хендир-биле ораагылап каапкан болган. Америк офицерден Тань Цинь-миньге: өлгөн кижилерин кичи хөмөр черге дүрген аппаратар деп дужааган, оларны эки хандыр хөмгөш, черни кылыр тырый бастырыары каш удаа каталтап чугаалаан. Ол өлгөн кижилерин кайын эккелгенин дугайын чамдык туттурган шериглер айтырарга, америк офицер—оларны госпитальдан эккелген деп хары берген. Олар туттурган ол үш шериглерин өлгөн чылдагаанын чиктигингеш, америк офицер ырап чоруй барганда, чапсарлаашкын үезинде өлгөн кижилерин шыпкылап каан шоодайларын оожуум ажыдып көргөннөр. Өлгөн кижилер-

Бүгү-делегейини он бешки делгелге-ярмарказынга белеткел

СОФИЯ. Августун 31-де Пловдивке бүгү делегейин он беш дугаар делгелге-ярмарказы ажытынар.

Бүгү делегейин он беш дугаар делгелге-ярмарказынга Совет Эвилели, Болгария, Польша, Чехословакия, Венгрия, Румыния киржир. Делгелге Кыдат Улус Республика болгаш Герман Демократтыг Республика бир-ле дугаарында киржирлер.

Пловдивке болур делгелге Англиянын, Австралиянын, Бельгиянын, Барын Германиянын, Италиянын, Швейцариянын, Франциянын, Швециянын, Израильдин болгаш өске-даа чурттарын 100 хире үлетпүрг болгаш садыг фирмалары база киржир.

Делгелгеде өн-не улуг павильон совет павильон болуп турар, анда бүгү көргүзүлгелерни чыскаап доозуп турар.

Совет Эвилелинде коммунизмни улуг тудугларына алдар болдурган ангы павильон база бар.

Амгы үедө делгелгени ажыдарыне сөөлүг белеткелдерин чорудуп турар. Делгелге турар черниг девискээрин ногаанчыды болгаш чаагайжыдып турар, павильоннарнын кыдыгыларын болгаш делгелгеже кирер эжиткери каастап шимеп турар.

(СЭТА).

— 0 —

Барын Берлинниг херээженнери дайын белеткелинге удурланып турар

БЕРЛИН. Барын Берлинниг херээженнери Целендор районда америк шериг коммандатуразынын бажычынын мурнунга чыгып келгенер. Хоорайнын чурттакчыларынын чуртталгазынга аймылдыг болуп турар америк солдаттарнын «өөредилге боодалгазы» деп адаар чоруунга олар удурланганнар. Чоокта чаа шак ындыг боодалга кылып турар үедө Карола Егер деп бичин уруг аары-биле балыглаткан. Херээженнер: «Бо хүн Карола Егер аймылга таварышты, эртен өске-даа бичин уруглар аймылга таваржып болур; америк дайын белеткелин соксадары» деп лозунгуду транспарантыларын тудуп алгаш чоран.

Херээженнерини төлээлери Берлинниг бүгү херээженнерини мурнундан америк шериг коммандатуразынга бижикти дамыдып берген. Ында «өөредилге боодалгазы» дондораан соксадарын негеп турар.

(СЭТА).

Корейда болушкуннар

Корейнын Улустун армиязынын Кол командилалынын дыңыды

ПХЕНЬЯН. Корей Улус-Демократтыг Республиканын Улустун армиязынын Кол командилалынын август 27-де медээлээни болза:

Корейнын Улустун армиязынын катжымышкыныры кыдат улустун эки-турачы кезектеринин деткимче-биле эрткен хүнүн дургузунда фронтунун тус-тус участоктарына камгалалдын тулчушкуннарын чоруткан. Фронтларга онза өскерлишкуннер болбаан.

(СЭТА).

Корейнын тайбын хоорайларын америк ужар-чүүлдүң араатанзы-биле бомбалап турарын соксадыр!

ПЕКИН. Синьхуа агентилелин дындадып турарын эзугаар алырга, тайбын камгалалын Кыдат комитети янзы-бүрү чурттарын тайбын камгалалынын комитеттеринче телеграмма чоруткаш, Сонгу Корейнын тайбын хоорайларын америк империалистерин араатанзыг эзу-биле бомбалап турарына удур удурлаанышынга катжыжарынче, америк агрессорларын ол кем буруулу үлгедилеш шитпирлиг соксадарынче ол комитеттерин болгаш тайбынга ынакшылдыг бүгү кижилерни кыйгырып турар.

Телеграммада чугаалап турары болза: Корейнын демократтыг чангыс-аай фронтунун Төп комитети корей улустун мурнундан август 18-те меделел парлап үндүрген, ол меделелде ук комитет болза, Сонгу Корейнын 78 тайбын хоорайларын бомбалаар деп баш удур болуп алгаш бомбалааны дээш америк империалистерин буруудалдып, ол чорук а удурланып турар. Ол ышкаш комитет болза, Корейда тайбын объектилерин араатанзы-биле массала урегдеп, тайбын корей чурттакчыларынын массалыг-биле өлүрүп-хыдып турарына удурланып, база американнарнын шак ол араатанзыг үлгедилештир катышкан күштер-биле соксадарынче бүгү делегейин тайбынга ынакшылдыг кижилерин кыйгырып турар.

Корей улустун ол шитпирлиг удурланышынын кыдат улус сеткилини ханызындан долзуу-биле деткип турар болгаш ол чөптүг кыйгырыга ажыл-херек-биле харылаар.

Корейга удур агрессия дайынны чорутпушаан, америк агрессорлар болза, бүгү-делегей эргелеринин болгаш кижини моралыны бүгү кол-кол принциптерин шагдан бээр үрөп келген деп корей улустун кыйгырында чугаалап турар. Сөөлү ийи чылдарын дургузунда амери-

(СЭТА).

Август 27-де даң адарынын мурну талазында «В-29» деп элзэн каш он америк самолёттар Пхеньянын чуртталга кварталдарын барык-ла 2 шак хиреле бомбалаан. Дыкка хөй тайбын чурттакчылар өлүркен болгаш балыглаткан.

Дайзынын самолёттарын адар адыгы-аччыларнын отрядтары дайзынын 3 самолётун андара аткан.

(СЭТА).

Каннар болза, тайбын чурттакчыларын массалыг-биле узуткаарыне халжып турарлар. Олар корей улусту массалыг-биле узуткаар сорулга-биле камгалал чок хоорайларын корум-чурум чокка бомбалап, химиядыг бомбаларны болгаш бактериялогтуг чепсекти ажыглап турарлар.

Фронтта боттарын шериг талазы-биле аштырышкынынын болгаш Кэсонда чугаалажымышкынына боттарын буураашкынынын түнелинде америк агрессорлар болза, шак ол араатанзыг бомбалаашкынынын дузазы-биле чаа дайынны чөнгээ-биле кысып үндүрер деп оралдажып турарлар. Ычангаш олар Ыраккы Чөөн-чүкте болгаш Азиянын өске-даа кезинде дүшкүрдүг байдалды тургусканнар. Бо чорук кичи төрөлгөтөнни чедишкунинге болгаш бүгү делегейде аймыл чок чорукка улуг кыжанынын тургузуп турар, ол чорукту чүте кыдат болгаш корей улустар эвес, харын тайбынын, чөптүг чорукту үнелээр бүгү улустар анаа эрттирип шыдаастар.

Корей улустун агрессияга удур, тайбын камгалалы дээш, америк агрессорларын араатанзыг чоруктары соксадары дээш демселдин кыдат улус шитпирлиг деткип турар. Кижилерин болгаш депшилгелин чорукту узуткаар деп америк агрессорларын кем-буруулу бодалдарын боттандырынга моондак учураштырары-биле чангыс кичи дег хөдөлип үеринче болгаш шитпирлиг хемчеглерин ап чорударынче тайбынын, чөптүг чорукту үнелел көөр бүгү кижилерни кыйгырып тур бис. «Дайын талазы-биле кем буруулу американнар бүгү делегейин ак сеткилдиг кижилеринин судууну мурнунга турар болгаш чогуур ялаашкыны адыр» деп чүвеге Кыдаттын болгаш Корейнын улустары бүүрөп турарлар.

(СЭТА).

Кыдат Улус Республика биле Макаонун аразында кызыгаарга болган чорук

ПЕКИН. Синьхуа агентилелин корреспондентизинин август 25-те Кантондан дындаганы болза:

Макаода турар португали шериглерин составында бедик шериглер июль 25-те Кыдат Улус Республиканын кызыгаарын эрткеш, Гуандун мочунун Чжуншань уездинин мурнуу кезинде Циньшань деп чурттакчылыг чер чогуунга турган кыдат таянылче халлашкын кылганнар. Ол-ла үедө португали шериглер ында кыдат девискээрини пүлөмөт-биле боолап турганнар.

Июль 26, 29 болгаш 30-де португали шериглер кыдат девискээрин болгаш бир кыдат судунону артиллерия-биле чөнгээп боолап турганнар. Ол боолаашкынынын түнелинде кыдат хамаатылардан ийи кичи өлгөн болгаш 10 кичи балыгланган, а ол ышкаш элзэн каш бажынар үрелип бузудган.

Кыдаттын кызыгаар шериглери болза, ол болушкуннарже Макаода португали эрге-чагыргаларнын улуг кичээгенин салдырган. Август 23-те Макаода португали эрге-чагыргалар үстүндө чүүлдерин талазы-биле буруузуу билгенинин дугайында бижик эккелген болгаш каража-шүүдөлдери төлээш, моон сонгаар ыдыг чоруктар болбас дээрзин бүүрөткенер.

Ычангаш, Кыдат Улус Республика биле Макаонун аразында кызыгаарга болган чорукту ынааар таарыштыр шитпирлеп каан деп санап болур. Август 25-тен эгелээш Кыдат биле Макаонун аразында харылзаалар каттап эгелзэн.

(СЭТА).

Индияда тайбын талалакчыларын истеп-сүрүп турар

ДЕЛИ. Тайбын талалакчыларын Барын Бенгалияда истеп-сүрүп турарынын дугайын «Свадхната» солун меделеп турар. Чижээ, Чөөн Индиянын демир оруунун, кол эргелекчиинин оралакчызы демир орук албан-хаакчыттарынын тайбын талалакчыларынын шимчээшкенинге киржирин хоругдап турар дужаалды үндүрген. Демир орукчуларын профэвилелинниг организациялары ол антидемократтыг дужаалга удурлаанышынын калбак шимчээшкенин чорудуп эгелзэн.

(СЭТА).

Япон армияны каттап тургузуп турар

ТОКИО. Токио радиоуунуң дамытканын эзугаар алырга, «полицейжи кур-күш корпусу» деп адаар корпус (каттап тургузуп турар япон армия) удаас танкаларлыг болур. Корпустун удурткучуларынын меделээни болза, Японияда америк чепсектиг күштер разведка отрядтарынын ажылгалында 20 чик танкаларны удаас арендиге бээр. Корпустун кезектери элзэн каш үенин дургузунда танк операциязынын өөредилгезин эрттирер. Корпустун удурткучуларынын оон ийи меделээни болза, америк эрге-чагырга дыка хөй танкаларны, оон иштинде ортумак танкаларны бээр. Оон адында корпус чоокку үедө пушкалар болгаш гаубицалар-биле хандырылган турар.

(СЭТА).

Тунисте суа

ПАРИЖ. Чазылдыркыч будумелдер дажылап турган дээш буруудаттырган 10 тунистерин Тунистин доктаамал шериг трибуналы шиткен деп Франс Пресс агентилелинниг корреспондентизи дындаган. Оларнын иштинде 8 кижини алды айдан дөрт чыл чедир хуусаалыг карабажын хоругдалынг шиткен. Эске ийизин боттары чок черинге 5 чыл хуусаалыг кара-бажын хоругдалынг шиткен.

Шериг трибуналынын ол-ла хурадынга 8 тунистерин херзэн көргөн. Олар болза, бо чылдын март 30-де Бей ордуунун баары, хөй-нитинин черинге болган чыскаалга киришкен дээш буруудатырып турарлар. 6 кижини үш айдан үш чыл чедир хуусаалыг кара-бажын хоругдалынг шиткен. Эске ийизин беш-беш чыл хуусаалыг кара-бажын хоругдалынг шиткен. Беш чылдын дургузунда оларнын ол черге чурттарына хоругдаан.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор
О. А. Толгар-оол.